

Leeuwarden, 24 november 2022

Geachte leden van de samenwerkende partijen aan Holwerd aan Zee,

Vandaag zijn wij als stuurgroep Holwerd aan Zee bij elkaar gekomen om een advies te geven over het vervolg van het project Holwerd aan Zee. Op ons verzoek is de afgelopen maanden onderzocht of de uitvoering door kan gaan middels de natuurlijke variant. Dit lijkt technisch haalbaar te zijn.

Een meerderheid van de stuurgroep heeft aangegeven door te willen gaan met de realisatie van Holwerd aan Zee en kiest voor de verdere uitwerking van de natuurlijke variant. Wetterskip Fryslân en LTO Noord geven aan dat zij twijfels hebben over de betaalbaarheid en haalbaarheid van de natuurlijke variant. Dit in samenhang met het vraagstuk van beheer en onderhoud op de langere termijn. LTO Noord geeft de voorkeur aan een integrale gebiedsontwikkeling in de regio Noordoost Fryslân.

Natuurlijke variant

De natuurlijke variant houdt in een verdere verbetering van de natuur door buitendijks kwelderherstel en binnendijks een getijdemeer met hoge natuurwaarden bij Holwerd. Er komt buitendijks één natuurlijke geul, een ondiep natuurlijk geulensysteem en een broedeiland. Het binnendijkse getijdemeer zal bestaan uit ondiepe droogvallende en diepere delen, broedeilanden en voorzieningen voor vismigratie. Na onderzoek is helder dat dit passend is te maken op het Waddensysteem. Ook lijkt deze natuurplus goed te passen bij de doelstellingen van zowel de Natura2000 opgaven als van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW).

Doorbraak dijk

Bij de natuurlijke variant is het advies van de meerderheid van de stuurgroep om wel te kiezen voor een doorbraak in de dijk, maar om af te zien van een vaarbare route in het binnenmeer en te kiezen voor een niet bevaarbaar regelwerk. Technisch kan het en financieel is het nagenoeg vergelijkbaar, maar nautische veiligheid, toename verstoring, grotere complexiteit regelwerk en een hogere ringdijk zijn redenen om niet voor de bevaarbare variant te kiezen. Op basis van de natuurlijke variant is ook een nieuwe recreatieve positionering opgesteld. Vanuit dit profiel is ook de variant zonder recreatievaart positief voor de sociaaleconomische ontwikkeling van Holwerd.

Beheer en onderhoud

Er is nog wel een belangrijke opdracht voor het vervolg op het gebied van afspraken over het eigendom, beheer en onderhoud van meerdere civiele kunstwerken. Een integraal project vraagt wat ons betreft om integrale financiering. De lasten die hiermee samenhangen moeten of door partijen gezamenlijk gedragen kunnen worden, of er moet op een

alternatieve manier in voorzien worden, bijvoorbeeld in de vorm van een fonds. Daarbij kan ook gekeken worden naar de bijdrage van marktpartijen.

Besluitvorming

Op 14 december is er een volgende stuurgroep. We gaan dan met elkaar vaststellen wat de consequenties zijn van het hebben van een verschillend standpunt over de voortgang van het project. Tot die tijd wordt dit verder uitgezocht. Daarnaast moet definitief duidelijkheid komen over het eigendom, beheer en onderhoud aangaande het project. In het eerste kwartaal van 2023 wordt er een besluit voorgelegd aan de Provinciale Staten van Fryslân, de gemeenteraad van Noardeast-Fryslân en het dagelijkse bestuur van Wetterskip Fryslân over het project.

Wij hopen u voor nu voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Stuurgroep Holwerd aan Zee:

Provincie Fryslân:

LTO Noord:

Gemeente Noardeast-Fryslân:

Vogelbescherming Nederland:

Stichting Holwerd aan Zee:

Rijkswaterstaat/PAGW:

Wetterskip Fryslân:

dhr. K. Fokkinga (voorzitter)

dhr. J. Botma

dhr. P. Braaksma

dhr. K. de Pater

dhr. M. Verbeek

mevr. L.R. Santhagens

dhr. B. de Winter

Bijlagen:

Bijlage 1 Belangrijkste bevindingen hydromorfologisch onderzoek natuurlijke variant Holwerd aan Zee

Bijlage 2a - Regelwerk natuurlijke geul 11 november 2022

Bijlage 2b - Verkenning vergroting komberging Holwerd aan Zee

Bijlage 3 - Toeristisch-recreatieve positionering Holwerd aan Zee

Bijlage 4 - notitie bevindingen EBO

Bijlage 5 - notitie bevindingen nuttig toepassen slib

Bijlage 6 - Advies Ruimtelijke Kwaliteit

Bijlage 7a - Oplegger SSK HaZ November 2022

Bijlage 7b - SSK holwerd aan Zee Variant S5 excl indexatie versie ZONDER bedieningskosten.

Bijlage 8 - Uitwerking en advies Ruimtelijke Kwaliteit

Bijlage 9 - HaZ - Notitie van bevindingen uitwerking natuurlijke variant